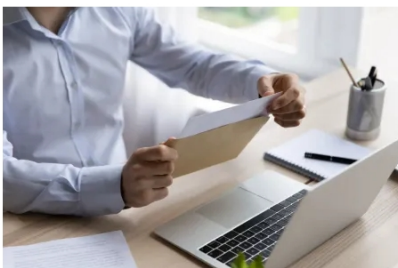

Skarbowka zabrała, sądy oddały: Przedsiębiorcy odzyskali 2,8 mld zł w sprawach o faktury

19.03.2025 Robert Nogacki

Skarbowka zabrała, sądy oddały: Przedsiębiorcy odzyskali 2,8 mld zł w sprawach o faktury

Robert Nogacki
radca prawny
/ Shutterstock

Tysiące firm niesłusznie oskarżonych o udział w oszustwach VAT w końcu wygrało walkę z fiskusem. W ciągu trzech lat sądy i organy odwoławcze uchyliły decyzje skarbowki na astronomiczną kwotę 2,8 mld zł! Czy to początek końca urzędniczej samowoli wobec przedsiębiorców?

Przedsiębiorcy oszukiwani przez organy skarbowe Pobór podatku VAT z pogwałceniem praw Kontrolę skarbowe prowadzone pod z góry założoną tezę Organy skarbowe mają prawo do swobodnej oceny dowodów Przedsiębiorcy wygrali 1,49 mld zł w II instancji...

Tylko w latach 2020-2023 w sprawach, w których organy skarbowe I instancji odmówiły przedsiębiorcom prawa do odliczenia VAT z nierzetelnych faktur, czyli dokumentujących czynności niedokonane lub dokonane, ale przez podmioty inne niż wystawca faktury, organy odwoławcze i wojewódzkie sądy administracyjne uchyliły lub stwierdziły nieważność takich decyzji na łączną kwotę 2,8 mld zł.

Organy podatkowe, które arbitralnie odbierają firmom prawo do odliczenia VAT. Biorąc udział w łańcuchu dostaw firmy są oskarżane o świadomy udział w karuzeli VAT lub o niedochowanie należytej staranności w doborze kontrahenta nawet jeśli są nieświadomi swojego uczestnictwa w oszustwie podatkowym. Przedsiębiorcy, którzy zdecydowali się walczyć z urzędnikami, odzyskują kwoty liczone w miliardach zł.

Przedsiębiorcy oszukiwani przez organy skarbowe

Polscy przedsiębiorcy czują się oszukiwani przez organy podatkowe. Chodzi o dopuszczanie się przez urzędników subiektywnej oceny co do rozliczania przez firmy w swoich kosztach uzyskania przychodu faktur zakupowych dokumentujących czynności, które nigdy nie miały miejsca lub też zostały dokonane, ale przez kogoś innego niż wystawca faktury, a także przez podmiot nieistniejący. Tak sytuację opisała grupa posłów w interpelacji nr 4240 skierowanej do Ministra Finansów (z 2 sierpnia 2024 r.).

Przedsiębiorcy, w szczególności firmy rodzinne, podnoszą, że taki sposób prowadzenia kontroli podatkowych i postępowani prowadzi do wysuwania wobec nich oskarżeń o świadomy udział w karuzeli VAT, a następnie do odmowy prawa do obniżenia kwoty podatku VAT należnego o kwotę podatku naliczonego. I to pomimo przedstawiania przez firmy dowodów na to, że zakwestionowane transakcje zostały faktycznie przeprowadzone i wykorzystane później do dalszych czynności. Przedsiębiorcy skarżą się, że urzędnicy pozostają głusi na tłumaczenia, iż podczas ich przeprowadzania zrobili wszystko, czego można było racjonalnie oczekiwać, by rzetelnie zweryfikować kontrahenta. Takie działania organów są dla firm katastrofalne w skutkach. Oskarżenie o brak dochowania należytej staranności wymaganej w transakcjach handlowych, w doborze kontrahenta, kończy się pozbawieniem prawa do odliczenia VAT z faktur dokumentujących kwestionowaną transakcję. Nierzadko wysokie kwoty są niemożliwe do uregulowania przez przedsiębiorcę, co skutkuje utratą płynności finansowej, a dokonywane przez organy zajęcia egzekucyjne przyczyniają się do upadłości firm.

Pobór podatku VAT z pogwałceniem praw

Przedsiębiorcy deklarują, że nie godzą się na takie działania urzędników, zwłaszcza że są w stanie wykazać, iż postępowania prowadzone były jedynie w kierunku efektywnego ściągnięcia nienależnego fiskusowi podatku przy rażącym pogwałceniu zarówno prawa podatkowego, jak i praw przysługujących każdej osobie prowadzącej działalność gospodarczą.

Dalszy ciąg materiału pod wideo

W skierowanym do MF piśmie autorzy zawarli więc, w obliczu przedstawionej przez przedsiębiorców sytuacji, że nie można godzić się na takie działania organów państwa, które celem eliminacji oszustw podatkowych, prowadzą swoje kontrole w kierunku nieuzasadnionego obciążania winą za te naduzycia uczciwych podatników. Nie można na nich przerzucać odpowiedzialności za naruszanie bezpieczeństwa finansów publicznych, mając świadomość, że mogą być oni podstępnie i nieświadomie wpływani w oszukiwaczy proceder. Słabość państwa w ściganiu faktycznych beneficjentów wyłudzeń podatkowych nie może być rekompensowana dodatkowym opodatkowywaniem przedsiębiorców działających uczciwie i transparentnie.

Kontrole skarbowe prowadzone pod z góry założoną tezę

W interpelacji został podniesiony mocny zarzut, że organy podatkowe nie prowadzą swoich postępowani w wykrywać patologie i rzeczywistych przestępców. Ich celem jest realizacja wyznaczonych im wskaźników skuteczności, których osiągnięcie jest łatwiejsze właśnie dzięki obciążaniu uczciwych przedsiębiorców zobowiązaniami podatkowymi osób trzecich. Urzędnicy prowadzą je nie po to by dotrzeć do prawdy obiektywnej, ale by podciągnąć je pod z góry obraną początku kontroli tezę. Dopuszczają się przy tym rażącego naruszenia prawa.

W imieniu przedsiębiorców, zwłaszcza przedstawicieli młodego pokolenia, zaangażowanych w prowadzenie firm rodzinnych, autorzy interpelacji postanowili zapytać Ministra Finansów, jak wytłumaczyć rewolucyjny wręcz zapal aparatu skarbowego w niszczeniu polskich podmiotów gospodarczych? Dlaczego zamiast ścigać faktycznych sprawców oszustw podatkowych, organy wolą zaspokoić się egzekucją z majątków ich ofiar, których jedynym zawinieniem było to, że mieli pecha uczestniczyć w łańcuchu dostaw, w którym doszło do nieprawidłowości? Dlaczego tak często podstawą decyzji niekorzystnych dla takich uczciwych podatników jest zarzut niedopełnienia niewykonalnych wymogów dochowania należytej staranności? Zapytano MF o skalę tego zjawiska.

Organy skarbowe mają prawo do swobodnej oceny dowodów

W odpowiedzi z 25 listopada 2024 r. MF poinformował, że w oparciu m.in. o przepisy Ordynacji podatkowej, organy skarbowe mają prawo do swobodnej oceny dowodów, nieskrepanej jakimkolwiek kryteriami formalnoprawnymi. Stronom prowadzonych postępowań przysługuje zaś uprawnienie do pełnego w nich udziału, co daje im możliwość weryfikowania akt sprawy pod kątem zupełności i kompletności materiału dowodowego. Prawidłowość rozstrzygnięć organów podatkowych podlega kontroli sądów administracyjnych.

MF przywołał przyjęte wytyczne w postaci opracowanej „Metodyki w zakresie oceny dochowania należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych”. Wskazuje ona najważniejsze okoliczności, które powinno się brać pod uwagę przy ocenie dochowania przez przedsiębiorcę należytej staranności przy doborze kontrahenta. Jednak katalog tych okoliczności nie ma charakteru zamkniętego. Co to oznacza? Że urzędnicy mogą brać pod uwagę wszystkie okoliczności jakie uznają za konieczne dla oceny postawy przedsiębiorcy. Podatnik stosujący się do Metodyki zwiększa znacząco swoje szanse na wypełnienie przesłanek należytej staranności. Jednakże mając na względzie wielość sytuacji, jakie mogą wystąpić w obrocie gospodarczym, organy podatkowe mogą brać pod uwagę również inne okoliczności transakcji i zachowania podatnika.

Przedsiębiorcy wygrali 1,49 mld zł w II instancji...

Przechodząc do liczb, MF poinformował, że w latach 2020-2023 w I instancji zakończono 9894 postępowania w przedmiocie podatku VAT, w których ujawniono nieprawidłowości polegające na tym, że mimo faktycznego przeprowadzenia dostawy towaru lub usługi, dokonał ich podmiot inny niż wskazany na fakturze, lub też udokumentowanych transakcji nie dokonano wcale. Aż w 9445 przypadkach organy wydały decyzje określającej podatek w wysokości innej niż zadeklarowana przez przedsiębiorcę. We wskazanym okresie skarbowka zakończyła w I instancji 8170 postępowań, w których odmówiła przedsiębiorcom prawa do odliczenia VAT z takich nierzetelnych faktur. W 4666 sprawach 3707 przedsiębiorców wniosło odwołanie. Organy II instancji rozstrzygnęły je na korzyść 844 przedsiębiorców w 1094 takich sprawach, w których łączna kwota sporu wynosiła 1,49 mld zł.

...i 1,39 mld zł w sądzie

Przedsiębiorcy walczyli również z niekorzystnymi rozstrzygnięciami organów odwoławczych. We wskazanych latach 2243 firmy wniosły do wojewódzkich sądów administracyjnych skargi po wyczerpaniu drogi instancyjnej przed skarbowką. WSA uchyliły lub stwierdziły nieważność decyzji w 463 zaskarżonych sprawach na korzyść 387 przedsiębiorców, w których kwota sporu wynosiła ok. 1,39 mld zł.

Ochrona majątku i firmy przed urzędniczym bezprawiem

Ujawnione przez Ministra Finansów statystyki pokazują, że wielu przedsiębiorców wygrywa swoje sprawy gdy decydują się na odwołanie od decyzji wymiarowej organu podatkowego I instancji. Wygrywają również w sądzie. Dane potwierdzają, że warto walczyć o swoje. Podatnicy niezgadający się z niekorzystnymi dla siebie rozstrzygnięciami organów podatkowych mogą skutecznie walczyć w ochronie swojego majątku i firmy, szczególnie gdy padają ofiarą urzędniczego bezprawia, z którym, jak wynika z treści interpelacji, nie spotykają się rzadko.

oprac. Adam Kuchta

Źródło: